

Bugün İstanbul ağırceza mahkemesi efkârı umumiyyeyi günlerden beri işgal eden baş muharririmiz Arif Oruç Beyin muhakemesine sahne oluyor!

Mahkeme huzurunda

Açık ve samimî fikirlerini millet muvacehesinde söyleyenler mahkeme huzuruna çıkmaktan hiç bir zaman yılmazlar.

Uzun zamandan beri mevkuf bulunan Arif Oruç ve Şemsettin Beylerin muhakemesine nihayet bu gün başlanılıyor.

Bu muhakemenin mahiyeti itibarile çok mühim bir matbuat davası ve bilhassa mevzuu davanın halkımızı şiddetle alâkadar etmesi sebebiyle davanın ruhunu teşkil eden bazı içtimai ve hukuki maddeler üzerinde durmak ve açılması, söylenmesi zarurî cihetleri deşmek mecburiyetindeyiz. Filvaki kanunun ve mahkemenin el sürdüğü meseleler etrafında her türlü fikir ve mutalaadan içtinap etmek hukuki bir kaidedir. Bu hukuki kaidenin malûm esbabı mucibesi de mantıki ve aynı zamanda faidelidir. Fakat Şunuda bilmeliyiz ki bu kaide umumî ve hernevi meseleye şamil değildir. Babusus Matbuat davaları böyle bir kaidenin daha doğrusu bir çerçevenin içine sıkıştırılmaz.

Matbuat davaları her şeyden evvel halk ve efkârı umumiye davalarıdır.

Millet için sesini çıkararak, onun ızdırıp ve dertlerine ortak olan ve nihayet onun mukaddes hakları namına mücadele eden bir gazete her hangi neşriyatından dolayı itham altında kaldığı ve mahkemeye verildiği zaman o gazete için iki büyük vazife vardır.

İstenilen hesapları 1 - huzuru adalette, 2 - vicdanı ammeye yani Büyük millete tam bir samimiyet içinde vermektedir.

Cumhuriyet matbuatının ilk vazifesi temsil ettiği kütleye daima açık olmaktır. Memnuniyetle görüyoruz ki bu hak ve salâhiyetimiz henüz çiğnenmiş değildir.

Bu nokta nede olsa rejimin eski devirlere faikiyetini gösterir.

Şimdi umumî noktaları ve hatları bırakalım maade üzerinde, daha açıkcası "Yarın" davası üzerinde konuşalım. Şu noktaya kemali ehemmiyetle bir daha işaret edelim ki mevzuu dava alelade bir neşriyat davası değildir.

Arkadaşımız Arif Oruç! hakkında gerek müddeiumumiliğin iddiası, gerek mustanıklığın kararname haddi zatında çok mühim maddelere temas etmektedir.

İsnat olunan maddeler Arif Oruç beyin şahsına olduğu kadar gazetesinin manevî şahsiyetine de müteveccihdir.

Arif Oruç vakur ve samimî lisanile davasını mahkemede teşrih edecektir.

Kendi öz ve temiz kaleminden çıkan fikir ve içtihatları selâbetle izah eyleyecektir. Fakat bize yani Yarın tahrir ailesine terettüp eden bir borç vardır ki, o da bu davanın ruhunu tabli ve teşrih etmektir.

Biz niçin ve hangi sebeplerden dolayı ağır ceza mahkemesine verdik? Bu süali irat etmekle her şeyden evvel muammalı ve düğümlü bir zihniyeti meydana çıkarmış olacağız.

Ne kadar acı olursa olsun söylemeden vaz geçmiyeceğiz. Yeni mevzuatı kanuniyemizi ve onun metin temellerini halâ anlıyamadık öğrenemedik.

Bu cümhuriyet ve inkilâp namına büyük bir noksandır. Cümhuriyete inanmamış, onun canlı varlığını lekelemeğe ve hatta boğmağa gizli gizli çalışan bu devşirme sahtekârların aramızda içimizde işi nedir? İstipdada hasret çeken, karanlık yollarda bir köle gibi yürümeğe, sürünmeğe alışmış bulunan bir kaç bedbahtın hürriyeti, cümhuriyeti, demokrasiyi anlamasına imkân var mıdır?

Biz bu gibilerden aslâ korkmuyoruz. Bu mahluklar kafalarını kimildatacak olursa herkesten evvel bizim yumruğumuzu yiyeceklerdir.

Bizi en çok endişeye, haklı olarak endişeye düşüren bazı münevverlerin, kanunşinasların Cümhuriyet prensiplerini, bilhassa ruhunu eyi anlıyamamalarıdır.

Bu kadarcık bir görüş ve seziş hatası olsa alâ. Fakat bu yüzden ika ettikleri hatalar Cemiyete ve binnetice Cümhuriyete büyük fenahıklar yapmış oluyorlar.

(Devamı 2 inci sahifede)

Arif Oruç B.in muhakemesine bugün öğleden sonra 1.30 da başlanacaktır

Maliye Vekâletinin ayrıca Ankarada açtığı davanın celpnamesi de Arif Oruç B.e (Müstacel) ve (ehemmiyetli) kaydile dün tebliğ edildi

Mevkuf bulunmakta olan baş muharririmiz Arif Oruç beyin muhakemesine nihayet bu gün ağırceza mahkemesinde saat bir buçukta başlanacaktır. Bütün memleket gibi bizde bu muhakemeyi beklemekte idik. Bütün efkârımız yemizin şiddetle alâkadar bulunduğu bu muhakemenin heyecanlı safhalar arzedeceği şüphesizdir. Baş muharririmiz Arif Oruç B. de bu gün vekili ile birlikte mahkemede hazır bulunacaktır.

Dün, Ankara asliye mahkemesinden gönderilen Maliye vekilinin Arif Oruç bey aleyhine açılan davaya ait celpname hâşihanede mumaileyhe tebliğ olmuştur. Bu celpnamenin tebliği için yazılan emirname [ehemmiyetle] kaydı olduğundan mühim görülen bu tezkereyi berveçhi ati aynen dercediyoruz.

Ankara müddeiumumilik memuriyeti aliyesine

Merbuten takdim kılınan bir kit'a celpnamenin muhatabı Arif Oruç beye tebliğ ettirilerak nüshai samiyesinin duruşma günü olan 25-5-930 tarihine müsadif pazar günü saat on dörtten evvel mahkemeye tevdi buyrulması zımında (ehemmiyetle) müzek-

Muhakemesi merakla beklenen Arif Oruç bey

keredir efendim.

Ankara Asliye mahkemesi M. Kemal

(Müstacelen) tebliği İstanbul Cümhuriyet müddeiumumiliğine. 6-5-930

H. Rifat B. Ekspresle

Bugün Ankaraya hareket ediyor

Adliye vekili Mahmut Esat ve Haydar Rifat Beyler davasına yarın sabah saat 10 da Ankara Asliye ceza mahkemesinde devam edilecektir.

Şehrimizde İstinabe suretile ifadeleri alınan zevatın evrakı (Devamı 2 inci sahifede)

Maliye vekâletinin hatası yüzüden binlerce liramız nasıl harice gidiyor:

(4 cü sahifemizde)

Temyiz mahkemesinde adaletin âli bir tecellisi!

Temyiz mahkemesi Suat Tahsin ve Sait beylerin mahkûmiyetini 20 noktadan esaslı bir surette nakzetti

Bundan bir müddet evvel Herman Spirer şirketi tarafından Hareket gazetesi sahibi Suat Tahsin ve Türk tütünleri mecmuası sahibi Sait beyler aleyhine ikame olunan şantaj davası İstanbul İkinci Ceza mahkemesinde rüyet olunmuş ve gerek Suat Tahsin ve gerek Sait beyler altışar ay hapse ve ellışer lira cezayı nak-

Suat Tahsin bey

tiye mahkûm edilmişlerdi. Bu hüküm mukaddema mahkûm-

Himaye lâzım!

Muzikacılar ne halde Sesli filminden sonra başlayan yabancı tehcümü durdurmalıyız

Her tarafta hüküm süren işsizlik musikişinasları da müteessir etmektedir. Dün bir muharirimimize musikişinaslar birliği azasından bir zat muzikacılar hakkında atideki malumatı vermiştir:

— Her hükümet kendi tebasından olmayan musikişinaslara kendi memleketlerinde çalışmak hakkını vermiyor, dilhassa sesli sinema çıktıktan sonra bu kayıt fevkalâde teşdit edilmiştir. Buna mukabil iş buhranı pek fazla olan türkiyede ecnebi muzikacıların memleketimize girmesini men edecek bir kayıt olmadığından orta Avrupanın işsiz ve acemi muzikacıları memleketimize akına başladılar. Bazı müesseselere sahipleri yeni isim ve değişik adamlara pek fazla rağbet göstermektedirler ve bu yüzden türk muzikacıları işsiz kalmaktadır.

Bizim istediğimiz, büyük konserler verecek müzisyenlerin girmesini men değil, kendi tebasımıza mesup küçük muzikacıları himayedir. Bu husus hakkında Dahiliye vekâletine de müracaat ettik. Fakat vekâletten henüz müsbet bir cevap alamadığımızdan müteessiriz .„

lar tarafından temyiz olunmuştur. Evrakı dava mahkemeitemizden müddeiumumiliğe iade edilmiştir. Temyiz mahkemesi müddei tarafı şahitlerinin ifadelerindeki mühim tenakuzlardan ve evvelce neşredilmiş yazıların kabiliyeti tehdidiyesi bulunmadığından şantaj cürmünün vukua gelmesine imkan olmadığı buna mümasil mütalâalarla şantaj mahkûmiyetini 20 noktadan nakzetmiştir. Davaya nakzen ikinci cezada başlanacaktır.

Yarın: Suat ve Sait Beyler davasını takip ettiğimiz sırada biz Herman şirketinin aleti fesadı Hikmet efendinin çirkin ve gayriahlâki bir tuzak tertip etmiş olduğuna safahatı muhakemeden hükmetmiştik. Hikmet efendinin şirket müdürü kohen efendiye hoş görünmek ve bu para yoksulluğu zamanında açığa bir mükâfata nail olmak için malûm harekâtleri hazırlaması pektabii idi.

Mahkemei Temyizin bir davayı (20) noktadan nakzetmesi şayanı dikkattir. Bu en yüksek mercii adaletin vatandaşların hukuku üzerinde ne derece titrediğini bariz bir şekilde göstermektedir.

Bir suikasta kurban olan iki Türk genci hakkındaki kararı adalet mizanından geçiren mahkemei temiyizi ne kadar tebci etsek yeri vardır.

Gazi Hz. Şehrimize ne vakit geliyor?

Alınan malûmata göre Reiscumhur Gazi hazretleri Meclisin tatilini müteakip, haziran bida-yetinde, şehrimizi ve Yalovayı teşrif buyuracaklardır.

Tefrika No : 25

14 Mayıs 1930

Ankarada bir macera

Yazan : AYHAN

yavaşca kalktı. Handan da onu takip etti. Kulağına eyilerek çok sıkıldığını tekrarladı, bu gece kendisini yalnız bırakmamamı rica etti. Amcam, başı ile oturmamı işaret etti, hüznü ve teessürle bizi selamlayan ana, kız, salondan uzaklaştılar. Polis müdürü Ahmet Sanavber bey amcamın verdiği nefis püroyu yakarken, Sami bey :

Açık konuşalım mahzur yoktur dedi.

Ramiz amca büsbütün başka mevzua temas edileceğini zannettiğinden bogazına kadar gömüldüğü koltuğunda dikkat ve teccüsüle d grulmuştu. Müsteşar bey müdüre sordu.

— Tahkikat neticesinden emin-siniz değilmi müdür bey?

O, magrur, esrarengiz başını kaldırarak humurdandı:

— Tamamen müsteşar bey efendi.

— Şu halde?

— İstanbul zabıtasına tevkiflerini telgrafla işar etmekten başka yapılacak bir şey yoktur.

— Suzanın bu mes'eleda dah-lü tesiri nedir?

— Arzettiğim gibi bir kumpanya teşkil ederek hareket etmeleri zannı . . Tabii isticvap neticesinde tehakkuk edecektir.

— Bunu tehir edemezmiyiz müdür Bey?

Zelzele Azerbaycanda da 2 bin telef!

Tahran, 12 (A.A)
Geçen gün vuku bulan zelzeleler esnasında Azerbaycanda 2 bin kadar kimsenin telef olduğu rivayet ediliyor.

Travers Fabrika Almanlara ihale edildi

Ankara 13 (Telefon)
Ağşap travers imali için D-rince yapılacak fabrika " Bir-giz " Alman müessesesine ihale edilmiştir.

Mahkeme huzurunda

[Baş makaleden devam]

Cumhuriyet devrinde matbu-ata içtihat noktasından hiç bir sül ve mes'uliyet tevcih olunamaz.

Cumhuriyet her türlü manasile ve bizdeki şekille samimi içtihatlar geniş bir serbesti vermiştir, başka türlü de olamazdı.

Bu sütünlarda Arif Oruç B. kendi içtihatlarını kanun çerçevesi dahilinde yazmak suretile en tabii haklarını istimal etti. Hükümet daha hakiki ve ilmi tabirle kabine lâyuhtı olduğunu iddia edebilir mi? Elbette ki edemez,

Her ferdin olduğu gibi fertlerden müteşekkil bir heyetin de hataları ve kusurları vardır.

Bir memleketin idaresile meşgul bir heyetin hataları ve kusurları her hangi bir heyetin hatalarından daha derin ve tesirlidir.

Bunun aksi iddia edilebilir mi? Bir kabinede bulunan iki, üç vekilin bariz hataları bütün çıplaklığıyla görülür ve her taraftan şikâyet avazeleri duyulursa Yarın gibi öz Cumhuriyetçi bir gazetenin vazifesi susmak, hatır için hataları örtbas etmek midir?

Yoksa hataları durdurmak ve hakiki mes'ulleri meydana çıkarmak için hakikatleri meydana vurmaktır mıdır? İşte bizim yolunda çalıştığımız ve çalışmakta faide duyduğumuz yol budur.

Ortada koskoca bir hakikat, haykıran bir hakikat var. Fikir

ve kalem sahipleri idari, siyasi kusurları meydana koyunca bir devlet adamına terettüp eden ilk vazife her nokta üzerinde açık hesap vermek, gazetemizin iddialarına karşı cevap vermek hatta aldandığımızı söyleyerek iddialarını teslim ettirmektir.

Aksi taktirde de çekilip gitmektir.

İşte bizim istediğimiz ve milletin istediği cumhuriyet budur.

[★★]

Haydar Rifat Bey

(Birinci sahifeden devam)

mahkemeye gönderilmiştir. Yalnız Kuşadasında Hâkim bulunan zatın kim olduğu tespit edilmediğinden ifadesi alınmamıştır.

Haydar Rifat B. bugünkü Ekisperesle Ankaraya hareket edeceklerdir. Dün Haydar Rifat Bey kendisile görüşen bir muharririmize yarın Ankaraya gidiyorum, Perşembe günü müdafaa yapacağım. Her halde bir mani çıkmazsa Cuma günü buradayım.

Demisidir.

Kalkan balığı bol

Son günlerde Karadenizde kalkan balığı fevkalâde bollamıştır. Karadenizden limanımıza bir vapur dolusu kalkan gelmiştir.

— Müteahhit Cemal Bey şiddetle ısrar ediyor.

Sami Bey :

— Hay şeytan. Cemal Beyide tanımıyorum. Nasıl etmeli? Deye parmaklarını çıtırdatmağa başladı. Bu ana kadar sükut ederek sigarasının dumanlarını savuran Ramiz amca mevzua karıştı.

— Müteahhit Cemalle iş bitecekse çok kolay, onu yola getiririm ben, fakat evvelâ mes'ele nedir? Sami beyin müsaadesi ile polis müdürü izahat vermeye başladı. anlatırken gözlerini açıyor; kısa öksürüklerle bogazını ayıklıyordu:

— Dünkü, haziran ekspresinin İstanbulla hareketinden bir saat sonra, banker Cemal bey müdüriyete müracaat etmiş kerimesi Ruhsarın hamiline tediye emirli on yedi bin beşyüzdolarlık bir çeki kasasından alarak firar ettiğini ihbar etmiş. Cemal beyin

Hint

Kurbanlar vermeye başladı!

Nihayet İngilizler bir konferans topluyorlar

Simla, 12 (A.A)

Hint umumi valisi Hindistana verilecek müstakpel esas teşkilât meselesini etkik etmek üzere Londrada içtima edecek olan umumi konferansın birinci teşrinin 20 inci günü toplanacağını ilân etmiştir.

Bir şairede isyana katıldı

Bombay, 12 (A.A)

İngiltere darülfünunlarında tahsil görmüş olan hintli şair madam Nasdu tevkif edilen Gandinin arzusu üzerine Abbas Tyabji'nin yerine silahsız itaat-sizlik hareketinin başına geçmiştir.

Hapisler başladı

Amritsar, 13 (A.A)

Gandinin taraftarlarından Dr. Kitchlev, üç ay ağır hapse, diğer üç kişi de on sekizer ay hapse mahkûm olmuşlardır. Bunların cümlesi fesatçılıkla ittiham edilmektedir.

Idarei örfiye

Sholapur, 13 (A.A)

Şehirde örfi idare ilân edilmiştir.

86kurban!

Kalküta, 13 (A.A)

Bu sabah Benkale eyaleti kongreleri komitesinin umumi karargâhında yapılan taharriyat neticesinde haydutluk, cinayet ve isyan öhmetile takriben 80 kişi tevkif olunmuştur.

Akın teşebbüsü esnasında

Londra, 13 (A.A)

Abbaş - Tyabji 59 taraftarile beraber Dharsana tuz ambarına bir akın yapmağa teşebbüs ettiği sırada tevkif edilmiştir.

Akın yaptılar

Bombay, 12 (A.A)

Shiroda'daki tuz deposuna Gandi taraftarlarından mürekkep 3 grup tarafından bir akın yapılmıştı. Zabita müdahale etmiş bu akıncılardan 100 kişiyi tevkif eylemiştir.

kerimesi babasına hitaben bir de mektup bırakmış. Bu mektupta arkadaşları ile birlikte bu devri alem seyyahatına çıkacakları için kendisini af etmesini bildirmiş Cemal bey hiddetlenmiş. On sekiz yaşındaki kızının behemehal tevkifini istemiş.

Zabita kanunen bir şey yapılmıyacağı cevabını vermiş fakat ortada bir çek sirkati varmışki, bu, kanunun bu kıza pençesini uzatmasını amir imiş. Polisçe dündenberi hadiseye vaziyet edilmiş, sivil memurlar ankarayı alt üst etmiştir. Tahkikat meseledeki muğlak noktaları tamamen hal etmiş. Memurların muhtelif raporlarından anlaşıl-mışki: Cemal beyin kerimesi dahiliye müstesarının kızları Suzan hanımla beş seneden beri bir arada gezerler, bir birlerinden ayrılmazlar ve hatta;

(Devamı var)

Büyükklük!

Mareşal Hindenburg çekiliyor

Berlin, 12 (A.A)

Reiscumhur Hindenburgun intihap müddetinin nihayet bulacağı 1932 senesi Nisanında şarki Prüsya'da bulunan Neudek şehrine çekileceği söyleniyor.

Gazi Hz. nin teşekkürleri

Ankara : 13 (A.A)

Riyaseti cumhur kâtibi umumiliğinden tebliğ olunmuştur :

Reiscumhur hazretleri Kurban bayramı münasebetile telgraf ve mektupla tebrikte bulunan zevata teşekkür ve memnuniyetlerinin iblağına Anadolu Ajansını tavsit buyurmuşlardır.

Dahiliye vekili döndü

Ankara, 13 (Telefon)

Dahiliye vekili Şükrü Kaya bey teftiş için gittiği Çorum ve Yozgattan bugün saat yedide Kayseri trenile avdet etmiştir.

Fevzi paşanın teşekkürü

Ankara, 13 (A.A)

Büyük erkânı harbiye Reisi Müşir Fevzi paşa kurban bayramı münasebetile muhtelif makamat ve müessesattan gelen resmî ve hususî tebrikâta ayrı ayrı cevap vermek imkânı olmadığından kendilerine teşekküratı mahsularının iblağına Anadolu ajansını tavsit buyurmuşlardır.

İrtişa tahkikatı bitti

Ankara 13 (Telefon)

İrtişa tahkikatında ismi geçen iki maliye memurundan sabık varidat müdürümumisi Kâmil ve sabık Ankara defterdarı İhsan beylerin lüzumu muhakemelerine karar verilmiştir.

Maliyevekili

Bu gün uzun bir nutuk okuyacak

Ankara, 13 (Telefon)

Maliye vekili Saraçoğlu Şükrü bey Bağvekil İsmet paşayı ziyaret ederek bir saat görüşmüştür.

Vekil Bey yarın (bugün) mecliste bütçe müzakeresi dolayısıyla okuyacağı nutku hazırlamıştır. Bu nutkun uzun olacağı tahmin edilmektedir.

Vilâyetlerde teftişler

Ankara, 12 (Telefon)

Dahiliye vekili Şükrü Kaya bey ile birlikte için teftiş Çorum Yozgat ve Kayseriye giden dahiliye müsteşarı avdet etmiştir.

İznik kaza oluyor

Ankar, 13 (Telefon)

Brusa vilâyetine tabi İznik nahiyesi yakında kaza haline ifrağ edilecektir.

İzmirde Altın ordu galip

İzmir, 12 (A.A)

Bayramın dördüncü günü yapılan Altın ordu ve Altınay maçında, ikiye karşı 3 sayı ile Altın ordu galip gelmiştir.

Mısır murahhasları dönüyor

Paris, 12 (A.A)

Elyevm Pariste bulunan Mısır murahhas heyeti Mısıra avdetini 14 Mayıs'a tehir etmiştir.

Tiyatro hareketleri

Raşit Rıza ve arkadaşları

Bayram temsilleri; Raşit Rıza ve arkadaşları hakkında tam bir hüküm verebilmek fırsatını vermiştir. 3 sene sahne hayatından uzak kalan Raşit Rızanın kımeti hakkında hiç birimizin kanaati değişmedi. Halkın sevdiği bu sanatkar her sahneye çıkışında, bilhassa taş parçasında ve eski bir aktör olan Şadi beyden çok farklı bir muvaffakiyetle oynadığı "Habip Neccar", da çok alkışlandı.

Türk sahnesinin emektar bir aktörü olan Nurettin Şefkati bey; evvelce temsil ettiği kendi rollerini ihtimamla ve çok benimsenerek oynadı.

Ertuğrul Sadettin dey; Türk sahnesinde büyük bir varlık olduğunu bin kerre daha isbat etmiş (Samson, Aşkın ölümü ve Altın başak) piyeslerinde fevkalade taktir edilmiştir.

Sahnemizin iki kımetli istidadi olan Celal, Yaşar beyler deruhte ettikleri rollarda cidden muvaffak olmuşlardır.

Talât bey; sekizinci piyesinde tahammül edilmez bir halde olmasına rağmen ümit veren bir gençtir. Fatma Dürnev hanım; "Samson", piyesinin bayram temsillerinde gösterdiği muvaffakiyetle ve Taş parçasında göz yaşları içinde oynadığı gelin rolü ile Türk sahnesinin bir yıldızı olacağı hakkındaki ümitleri tahakkuk ettirmiştir. Zehra hanım; Taş parçasında Cemile hanımı çok aratmış, "Aşk ölmez", deki rolünü bir mırıltı halinde ve yeknesak oynamıştır. Sahne için göğsü pek müsait olmayan bu hanım yüksek sesle ve tabii konuşmağa alıştırmalı, küçük rollarla yetiştirilmelidir.

Halide hanım; kendi karakterine uygun olmak şartile temsil ettiği rollerde Türk sahnesinin şayanı takdir bir rüknü olduğunu göstermektedir.

Mari Mina hanıma gelince esasen mazideki sahne hayatı pek silik ve manasız olan bu kadının tekrar sahneye dönmesindeki hikmeti anlayamadık.

"Politika", gazetesinde Eliz Bine mecyandan sonra Türk sahnasının kıymetli bir rüknü diye bin bir rica ile yazdırıldığını öğrendiğimiz Mari hanım için bir kelime eksik çıkmıştır, Eliz Binemecyanın (Papucundan) sonra denecekti.

Eğer halkın Raşit Rıza ve arkadaşlarına hörmeti olmasaydı Mari Mine hanım sekizinci ve aşkın ölümü piyeslerinde ışıklar ve yuhalarla sahneden indirilecekti. Ümit ederizki Raşit Rıza bu kadını her halde halktan evvel Türk sahnesinden indirecektir.

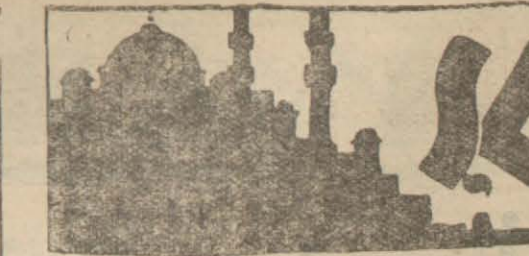
Mustafa Nafiz

Emanullah han boş durmuyor

Kâbilden— Sabık Kıral Emanullah hanın Pişaver tarikile Afganistana gönderdiği beyannameleri ve halka hitabeden ilânnameleri Afgan hükümeti haber alarak musadere etmiştir.

Danimarka Veliahdi

Kahireden — Danimarka Veliahdi Prens Fredrik ile birader ve amca zadesi Aksayi Şarktan avdetleri esnasında buraya gelecek iki gün kaldıktan sonra memleketlerine azimetmişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

Hangi vapurlar gidecek

Seyrisefain işletme müdürü İskenderiyeye gitti.

Seyrisefain idaresi Mısır vapur seferleri yapmağa karar vermiştir. Bu seferlere Gülce mal ve İzmir vapurları tahsis edilecektir. İşletme müdürü Bırhanettin bey bu hususta tetkikat yapmak üzere İskenderiyeye gitmiştir.

Seferler, masrafı çıkarabilmesi için temmuzdan itibaren Karadeniz sevahilinden başlayacaktır.

Lise ve orta mekteplerin imtihanları

İstanbul lise, orta mektepleri ile ilk mekteplerinde mezuniyet imtihanları "1." haziranda başlayacaktır.

Son sınıflardan gayri sınıflar terfi imtihanına tapi olmayıp yeni talimatname mucibince talebe bütün bir sene zarfında alınan kanaat notlarının vasatı ile terfi ettirilmektedir.

Konferans

Türk Ocağından: 15 mayıs 930 perşembe günü akşamı saat 21;5 de Doktor Addullah Cevdet bey tarafından (Garp şairlerinden Ömer Hayamın ruhu) mevzulu bir konferans verilecektir. Bunu müteakip tanınmış san'atkarların kıymetli eserlerinden bazı parçalar çalınacaktır. Bu Konferans ve Konsere herkez gelebilir.

Darülbedayi

Ankara, Konya ve Adanada temsiller veren darülbedayi kıbrısı gitmiştir.

Hilâl Spor kulübü çalışıyor

Birçok dedikodularla dağılacağı söylenen Hilâl spor kulübü son günlerde yeniden faaliyete geçmiştir. Bu faaliyetin ilk eseri yeni hey'eti idarelerinde görülmüştür.

Her hafta muntazam ekzersisler yapan Hilâl takımında eski maruf futbolcular da vardır. Kulüp atletik sahalerde de meşgul olmaktadır.

Hilâllilerin kaptanı gülle şam piyonu Ekrem beydir.

Kulüb yeni binası olan Eren Köyünde Ziya paşa köşküne yerleşmiştir.

Sun'i gübre yapılacak mı?

Bahçavanların belli başlı ihtiyaçları olan gübre fiatları bu sene yükselmiş olduğundan Karaağaç mezbahasında kesilen hayvanların kanlarından sun'i gübre imali düşünülmektedir.

Bir men'i muhakeme kararı

Polis dördüncü şübe komseri Cemal efendinin 6000 lira ihtilâsı hakkındaki evrak devlet şurasında tetkik edilmiş ve Maliye Müfettişinin kanaati hilâfına Polis müdürü Şerif ve defterdar Şefik beylerin men'i muhakemelerine karar verilmiştir.

Tutulan komonistler

Muhakeme edilmek üzere adliyeye verildi

Geçenlerde şehrimizde komonistlik beyannamesi dağıttıklarından tütün amelesinden Hasan Şerif le Remazan tevkif edilmişlerdir.

Dördüncü istintak hakimi tarafından bunlar hakkında yapılan tahkikat neticelenmiş ve kanunu cezanın 313 maddesi mucibince mahkemeye tevdi edilmişlerdir. Pek yakında ikinci cezada muhakemelerine mubaşeret edilecektir. Bunların arkadaşı bulunan Mosolini Ahmet tevkif edilememiştir. Ahmedin memleketimiz haricinde olduğu zan edilmektedir.

Fuhuş

Talimatnamenin tatbikına başlandı

Fuhuş talimatnamesinin şehrimizde tatbiki için yapılan tetkikat bitmiş ve tatbikata başlanmıştır. Bu cümleden olarak vesikasız kadınların takibine basıldığı gibi İstanbul cihetindeki gizli randevu evlerinde bir listesi yapılmıştır.

Madenlerimiz

Matbaamıza gönderilen bir tavzih

Dün şöyle bir tavzih aldık: "Gazetenizin 13 Mayıs 1930 tarihli nüshasının birinci sahifesinde (Servet) sernamesi altındaki bentde "Yeni teşekkül etmiş olan bir Fransız Şirketinin halen işletmekte olduğu Çamlı, Kozlu kılıç damarlarına inzimamen Kireçlik Ocaklarını dahi bu sene içinde işletmeğe başlayacağı yazılmaktadır.

Şirketimize ait olan ve Şirketimiz tarafından işletilmekte olan Kireçlik Ocaklarının ne gazete de mevzubahs şirkete ve ne de başka bir grube verilmediğini ve Ocaklarını Millî sermaye ile ve tam bir muvaffakiyetle işletmekte olan Şirketimizin hiç bir ecebî grupla teşriki mesai etmek niyetinde olmadığını beyan ve keyfiyetin gazetenizin yarınki nüshasının aynı sahifesinde derc ile tashih buyurulmasını rica ve bilvesile ihtiramımızı arzyleyiz efendim."

Kireçlik Kömür Madenleri Türk Anonim Şirketi namına murahhas âza Rifat Kâmil

Zeytinyağı hileli

Piyasada mevcut zeytin yağlarının kısmı azamının hileli olduğunu anlayan şehremaneti yağların evsafını tesbite karar vermiştir. Bunun için dükkânlara halis zeytinyağının evsafını gösteren cetveller astırılacaktır.

Haklı bir talep!

Şehremaneti halkın istirahatini de düşünmelidir

Sabah karanlığında sokaklarda avaz avaz bağırlanmasına müsaade olunmamalıdır

Haber aldığımız göre, Ak-saray, Horhor ve civarındaki bir kaç mahalle halkı namına Şehremanetine pek haklı bir şikâyet vuku bulmuştur. Bu şikâyetin sebebi seyyar satıcılarıdır. Sabah karanlığında sütçülerden başlayarak son günlerde çoğalan yogurtçu, sirkeci, sebzeçi, macuncu, eskiler alıcı, kirez ve taze meyvacı ve nihayet labada ve ebeğümeci satan çingene kadınlarının, çatıları birbirine degecek kadar alçak evlerden müteşekkil sokaklar arasında, avaz avaz bağırlarak yekdiğerini takiben bir nevi resmi geçit yapmaları bu civar halkını cidden bizar etmiştir.

Bilhassa, önüne gelenin omuzuna bir sırik alması neticesi olarak çoğalan yogurtcuların, kuvvetlice bir öksürgün iki tarafındaki evlerden mükemmelen duyulması kabil olan dar bin sokak içinde sıtma görmemiş sesile, leakal asekiz on defa haykırması ve sokak başlarında karşılaştıkları, zaman nara atmakta rekabete kalkışmaları tahammülünharicinde bir azaptır.

Şehremanetin bu hususta acil bir tedbir ittihaz ederek bilhassa bu semtte bir kaç mahalle halkını bu azaptan kurtarması beklenmektedir.

Poliste

Tabanca ile ateş karıştırılır mı

Dün saat 17de Arapcamisinde bekci Hasan odasında çamaşır yıkarken odunları, köhne bir tabanca yi ateşe sokarak karıştırdığı sırada tabanca patlamış, iki elinden ağır surette yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır.

Şoförü odunla yaralamış

Aksarayda yaver ağa mahallesinde terlikci Ahmet efendinin evine şoför Celalettin efendi otomobil ile evelki gece saat 24 te dört müşteri getirmiştir.

Şoför Celalettin efendi ile Ahmet efendi arasında para meselesinden kavga çıktığından bulardan Ahmet ef. Celalettin efendiyi odunla başından yaralamıştır.

Silâh atmış!

Unkapanında oturan Rizeli Hasan dün akşam bir arkadaşıyla sarhoş olarak tabanca atmış isede yakalanmıştır.

Bekâr odalarında yangın!

Unkapanında Süpürgeci hanındaki bekâr odalarından ateş çıkmış isede söndürülmüştür.

Bir kaza daha

Ortaköyde oturan şıracı İlyasın oğlu Hakkı arnavutköy rıhtımında oynarken şoför Halidin otomobilinin altında kalmış, ağır surette yaralanmıştır.

Kazaya sebep olan şoför yakalanmıştır.

Bir ceset bulundu

Beyoğlunda Lüleci Hendek caddesinde oturan şoför Asım efendi namında birinin cesedi evvelki gün saat 8 de Arnavut köy açıklarında bulunmuştur. Şoför Asım efendinin sebebi vefatı anlaşılacak üzere cesedi morga gönderilmiştir.

Gene kazalar!

Bayramın son günü de ağır beş kaza oldu

Bayramın üç günü zarfında vuku bulan kazaları dün yazmıştık. Bayramın son günü olan evvelki gün de şu beş kaza olmuştur:

1 — Karagümrükte, bayram yerinde kayık salıncağına binen Saadet isminde 15 yaşında bir kız, salıncaktan düşmüş, sol ayağından ağır surette yaralanmıştır.

2 — 1913 numaralı otomobil Vefa caddesinde Meliha isminde 4 yaşında bir çocuğa çarpmış, yaralanmasına sebep olmuştur.

3 — Beşiktaşta İhlamurda kayık salıncağının demirine çarpan Mükerrrem isminde 12 yaşında bir kız sol kağından ağır surette yaralanmıştır.

4 — Emine isminde bir kadına Kurbağlıda, bir beygir tekme vurmuş, ağır surette yaralanmıştır.

5 — Kadıköyünde hamal Hızır ile Halit şakalaşırken Hızırın gözüne bir kalem batmış, ağır surette yaralanmıştır.

Kocası için kendin kuyuya atan kadın!

Samatyanın Bostan mahallesinde oturan Zeynep hanım; odasında bir arkadaşına dert yanarken birdenbire hınçkarak yerinden fırlamış ve koşa koşa giderek kendisini evin kuyusuna atmıştır.

Kuyuda, bir hüsnü tesadüf olarak az su bulunması Zeynepi kat'i bir ölümden kurtarmıştır.

Kadıncağız verdiği ifadede "Kocam beni terketti, onun için ölmek isterim," demiştir.

Bu ne kepezelik!

Nurosmaniyede oturan kunduracı Bursalı Ahmet evvelki gece sinemadan gelirken aynı mahalde oturan Hikmet hanımın kendisine beraber gitmemesinden mugber olarak kadını kalçasından bıçakla yaralamıştır.

Reassürans sigorta yüzünden zararımız Paralarımız nasıl müthiş bir surette harice gidiyor?

Viyana sigorta kongresına verilen raporu aynen neşrediyoruz

Reassürans sigortasının memleketimize zararını ve Maliye vekâletinin bu işdeki hatası yüzünden paramızın nasıl harice akıp gittiğini ispat edeceğimizi bildirmiştik. Bu mesele hakkında vesikalar neşrediyoruz. Bu cümleden olarak dünkü nüshamızda da (Alyans dö Berlin) in müfettişi umumisi Doktor Vulçin'in Viyanada toplanan sigortacılar kongresına verdiği raporun ilk kısmını dercetmiştik.

Bu günde bu pek mühim raporun son kısmını aynen neşrediyoruz :

"Sindika fiatlerinden daha aşağı muamele yapmak caiz olup olmadığını tetkik etmek bizleri alâkadar etmez. Burada hakimlik değil sadece vaziyeti izah ile iktifa ediyoruz. Şu suretle Üni-on-Anadolu gurubu imtiyazlı vaziyetinde tehdit ediliyordu. Yeni gelenler pek aşikâr surette okunan "Duhul memnudur," levhasına rağmen kendi branşları dahilinde iş yapmağa cesaret ediyorlar. Hatta hükûmete hülûl için fedakârlık yapmağa da amadedirler. Neye mal olursa olsun bundan içtinap etmelidir. "Hakik sigortalı," sindikası tesbit ettiği fiatleri cebren kabul ettirecek vaziyette olmadıktan ve bundan maada sindikasız çalışan kumpanyalar da mevcut bulunduğundan serbestçe rekabete girişmişlerdir. Reassürans şirketi hepsi için mecburi yülittiba yeknesak bir tarife mucibince işlerin tedvirini deruhte edecek ve bu suretle kumpanyalar yeknesak bir tarife ile çalışmağa mecbur olacaklardır. Çünkü böyle olmadığı takdirde farklı ceplerinden vermek mecburiyetinde kalacaklardır. Bundan dolayı "Üni-on," gurubu uzun seneler bütün hükûmet işlerini muhafaza edeceklerinden emindir. Maahaza en iyi teşkilâta malik olduğu için müsavi şartta kalan işlerden gene kendine arslan payı ayıracağını ümit edebilir.

Yukarda okunan şeylerin mefhumu iyi anlaşılmalıdır. Yazdığımız şeyler hüsnü niyetle hareket ettiğine hiç şüphe olmayan vazii kanunun fikirlerine tekabül etmez. Biz, söylediğimiz kanun menşinin şeraiti hakikiyesinden ve netayicinden bahsediyoruz. Binaenaleyh şimdi mükerrer sigorta şirketi mevcudiyetini borçlu olduğu kararnamenin, kanununa neden muhalif olduğu anlaşılacaktır.

Müzeyyel kanun olarak neşrolunan 1173 numaralı kanunun (murakabe kanuna ilâve olunan kanun) 1160 numaralı kanun ki hakiki mükerrer sigorta kanunudur, mükerrer sigorta prensiplerinin kumpanyaların haddi mahfuzunun ancak bakıyesinden sonrasına şamil olduğunu bilhassa kaydetmek icap eder. Bu kanuna göre hükûmet haddi mahfuz miktarını tayin hakkını muhafaza etmektedir. Kumpanyaların haddi mahfuzu için mevcut olan bu tekayyüdatın lüzumlu olduğu

sabit olmuş ve Türkiyede icrayı faaliyet eden kumpanyalar hükûmet nezdindeki teminatlarını büyük bir miyasta tezyide davet edilmekte olduklarından buna muvafık görünmekte bulunmuşlardır. Bununla beraber (7720 numaralı karar) kararnamenin ikinci maddesi sigorta edilmiş sermayelerin yüzde 50 sinin mükerrer sigorta inhisarına terki mecburiyetinden bahsetmektedir.

Kararname kanundan daha ileri gitmektedir. ve mükerrer sigorta sandığı hukukunun bu ittisai, vaki vaziyetin mantığı bir akıbeti gibi telakki olunmalıdır.

İş bankası imtiyaz oktruvasının mukabili almak üzere senevi 200,000 lira vermeği taahhüt etmiştir ve bundan başka da bizzat kendi namına senevi 100,000 lira almak istemektedir. Bütün bunlar hedefini menafii muayyen milliyeye tevcih eden vazii kanunun tarafından keşif ve tahmin edilmemiştir. Vazii kanunun zamanında nazarı itibara aldığı işler bu kadar ehemmiyetli menafi temini edemediğinden kumpanyaların bütün haddi mahfuzlarını ilga etmek mecburiyeti hasıl olmuştur bir defa daha tekrar ediyoruz: "hiç bir şey farzetmeyoruz, teklif etmiyoruz. Teşrih ediyoruz," bizi yalnız bir şey alâkadar eder; Vücudâ getirilen vaziyet ve bunun netayıcı muhtemelesi. Balade beyan olunan şeyle münasibettar bir çok şeyler meydana çıkmaktadır.

Şu halde kararname mükerrer sigorta inhisarına kanunun verdiği haktan daha vasi hukuk vermek istemektedir. Bunun hukuki uoktaî nazardan şayanı kabul olup olmadığı ayrı bir meseledir. Bununla beraber (1160) numaralı kanun mecburi hisseyi mükerrer sigorta inhisarına verdikten sonra kumpanyaya kalan primler hissesini de arzusunda tâbi bulundurmamak hakkını da hükûmete bahşetmektedir.

(Madde 2) Bunun için bir tek şart mevcuttur. Mükerrer sigorta sandığı şeraitinin diğer mükerrer sigorta yapanlar şeraitinde, daha az şayanı arzu olmaması. Şu halde 200,000 lira prim tahsil eden (İks) kumpanyası, kanun mucibince haddi mahfuz nazarı dikkate alınmamış olsaydı terkedeceği miktar ihtimal 60,000 lira olduğu halde kararnameye nazaran 100,000 lira terketmeğe mecburdur. Ya mütebaki 100,000 lira ne olacak?

Evvelâ 300,000 lirayı tediye edemeyecekleri bir günde bu kısmı mutebakiyide cebredip edemeyeceklerini bilmek iktiza eder, Sanıyen bu takdirde kumpanyanın haddi mahfuzundan ne kalacağını bilmek de bundan az menfaat temin etmez. Çünkü hükûmet bu haddi mahfuzu bir kararname ile o kadar aşağı tesbit edebilir ki filen hiç bir şey kalmaz.

Salisen: haddi mahfuzdan bir şey kaldığı da farz edilse vaziyet ne olacaktır? Birinci 100,000 lira % 20 komisyona mukabil veril-

Dolaplara bakın!

Yunanlılar sırf tütünlerini sokmak için Mısırlılara ne dolaplar yapıyor?

İskenderiyeden iki ay evvel Yunan Hariciye Nazırı Mısırlı ziyareti esnasında Yunan hükümetinin Kavalada büyük bir cadde ve geniş bir meydan açtığını ve bunlara Mısır hanedanının muessisi Mehmet Ali paşanın ismini vereceği gibi meydanın ortasında onun mermerden masnu bir heykelini rakzedeceğini söylemişti.

İskenderiyede bulunan Yunanlılar mezkûr heykelin masarifini kendilerinin vermeleri için Yunan hükûmetine muracaat etmişler ve bu talepleri de kabul olunmuştur.

Böyle olmaz

Hakem yetiştirmek lâzımdır

Futbol hey'eti tarafından bundan bir müddet evvel bir hakem kursu açılmıştı. Öyle zannediyoruzki bu kurs hiç bir şey öğretmeden kapandı.

Ecnebi takımlarını celbettirmiş bir zamanda bir tek hakeme malik olamayışımız ne feci bir hal! Bari şimdiden sonra gelecek takımlarla anlaşırken "gelirken birde hakem getirin," kaydı konsa!

Hakemlerimiz gelen ecnebi takımlarının hiç birini memnun edememiştir.

Futbol için ne kadar paramız heba oldu. Hele son gelen futbol antrenörü Cat bellaya verdiğimiz yüzlerce lira mukabilinde ne istifade ettik. Muazzam olimpiyat faciası da halâ hatırladadır.

Bir tavzih

Gazetemizin 3 Mayıs 930 tarih ve 186 numaralı nushaasında halk diyorki sütununda "İbretlerle görülen bir manzara," serlavhası altında sekizinci icra dairesine ait fıkra hakkında yapılan tahkikat neticesinde bunun doğru olmadığı anlaşılmış bulunduğu İstanbul müddeumumilüğünden bildirilmiştir. Tashihi keyfiyet olunur.

İkinci için kompanyanın senelerden beri mevkiî meriyette bulunan mükerrer sigorta mukavelenamelere terfikân % 35 istediğini farzedelim. Şu takdirde 1160 numaralı kanunun ikinci maddesinde de bir kararname ile tadil etmeyeceklermidir?

Bu sualler ehemmiyeti fevkalâdeyi haiz olup bu da basit bir sebepten neşet etmektedir?

Kanunun bir haddi mahfuzdan bahsetmesi bila sebep değildir. Çünkü işlerinin hey'eti mecmuası masarifatı umumiyesi yekünü en az % 30 olduğu ve kendilerine ancak % 20 komisyona verildiği halde yarın primlerinin % 75 şı ellerinden alınırsa doğrudan doğruya sigorta yapanlar masarifatı umumiyelerini nasıl kapatırlar?

İbretlere şayan istatistik! Diğer memleketler bütçelerinin kaçta kaçını maarife veriyorlar?

Mısır meclisi ayanında maarif bütçesi müzakere edildiği sırada bazı devletlerin talim ve tedris için umum bütçelerinin yüzde kaçını sarfetmekte olduklarına dair bir cetvel okunmuştur.

Mezkûr listeyi karilerimize arz ediyoruz:

Avusturya bütçesinin yüzde 7 si, Belçika yüzde 7 si, Bulgaristan yüzde 10, Danimarka yüzde 12, Fenlandiya yüzde 12, Fransa yüzde 7, Holanda yüzde 12, İngiltere yüzde 13, İspanya yüzde 5, İsveç yüzde 9, İtalya yüzde 7, Mısır yüzde 10, Norveç yüzde 11, Portekiz yüzde 5, Prusya yüzde 6, Romanya yüzde 10, Rusya yüzde 5, Sırbıye yüzde 7, Yunanistan yüzde 6 dir.

Buda bir vergi! Ayak bastı resmi!

İskenderiyeden - Yeni gümrük tarifesinde bahren buraya gelen yolculardan bir gümrük resmi alınması mündericidir.

Haziranın 17 sinden itibaren 1 nci kamara yolcularından 50 ku. 2 " " " 20 " 3 " " " 10 " olarak alınacak resmin ne suretle tahsil edileceğini kararlaştırmak üzere bir komisyon teşkil edilmiş ve komisyona bütün acenta müdürleri davet olunmuştur.

Almanya Irak ticaretini de kurcalıyor

Bağdattan: Almanya ile Irak arasında münasebatı ticariyenin günden güne artmakta olmasına mebni Irak, Hamburgda bir konsolosluk tesis ettiği gibi Berlinde de bir konsolosluk tesisine karar verilmiştir.

İngilizler Filistinle de uğraşıyorlar?

Londradan:

İngiltere müstemlekât nazırı Su En Hop Simms gelecek hafta Filistine gidecektir. Orada İngiliz fevkalâde komiseri ile görüşecek ve mahallinde tetkikat icra edecek arazi ve mühaceret mesalesine dair hükûmete bir takrir verecektir.

İrakta petrol yağması

Bagdattan:

Haklanda, Fransa, İngiliz, ve Amerika şirketlerini temsil eden petrol şirketi ile Irak hükûmeti arasında tekrar müzakerata başlanmıştır. Bu müzakerede Irak hükûmetini harbiye nazırı Cafer paşa temsil edecektir.

Mumailayh petrol kuyularının hali hazırını teftiş etmek üzere Kerkûge gider üç gün kalmıştır.

Falakalı aşk!

Bir Alman gazetesi taksimdeki dayak hadisesini nasıl anlatıyor

"Berliner Tageblatt," gazetesi 3 Mayıs 1930 tarihli nüshasında (Falakalı aşktan sonra sinema artistliğinde nihayet bulan bir macera) namı altında tahsis ettiği, iki sütunluk bir yazıda aktör Muammer Ruşen bey hadisesinin sureti cereyanını naklettikten sonra ağıkların vapurdan firarlarını heyecanlı bir ifade ile anlatmakta ve polislerin rıhtımda ağız açık kalarak hayret içinde döndüklerini ilâve etmektedir. Mezkûr gazete, Şükran hanımın reşid olduğunu isbat ettikten sonra serbest bırakıldıklarını, fakat İzmir polis müdürünün yıldırım sür'atle İstanbula yetiştiğini ve derhal şevkülcüye bir vaziyet olarak ağıkları derdest ettiğini, neticede karakola sevk edildiklerini, asıl facianın bundan sonra cereyan ettiğini, karakolda akıl ve mantık yerine asabiyet, tehevür ve hiddetle hareket edilerek bu aşk macerasının Mecnununun adamakıllı bir falakaya çekildiğini zavallı Leylânın da mucizevi bir şekilde ortadan yok edilerek İzmirde uçurulduğunu bir lisanı suzişle kaydetmektedir. Mezkûr gazete ilâveten diyor ki:

"Muammer Ruşen bey şimdiki büyük bir sinema şirketi ile mukavele yapmak üzeredir. Yapa-

[cağı parlak bir mukavele onu meşhurlar sırasına kaydederse belkide bir vali hatta bir vali zevcesi bile kızını öylesine vermekte tereddüt etmeyecektir..]

Tayyare piyankosu kimlere çıktı?

Piyanko müdürlüğünden :

45,000 Lira kazanan 19552 numaralı biletin dört parçası İstanbul, birer parçası Edirne, İzmir, Fethiye ve Vezir köprüde satılmış, iki parçası da satılmamıştır.

15,000 Lira kazanan 52,222 numaralı biletin dört parçası İstanbul, birer parçası Ankara, Turgutlu, Kiliste satılmış bir parçası İzmirde satılmıyarak iade edilmiş ve iki parçası da satılmamıştır.

10,000 Lira kazanan 37380 numaralı biletin 4 parçası İstanbul, birer parçası Müdanya, Salihli, İslâhiyede satılmış birer parçası İzmir ve Safranboludan satılmıyarak iade edilmiş ve bir parçası da satılmamıştır.

Yeni neşriyat

Hoş gör

Bu nefis ve cidden güzel mecmuanın ikinci sayı çıktı. Mütalaasını tavsiye eyleriz.

Gazeteci!

Yazan: Hasan İlhami

Ender Şeyda Bey, nazik sevimli, fakat dalgın ve safça bir gençti. Büyük bir muharrir, idealist bir gazeteci olmak isteyordu. Gündelik gazeteleri eline alıp baş makaleden mesulmüdü imzasına kadar tetkik ediyor, sahifelerde, sütunlarda, tertipte, haciminde; başlıklarda ve resimde bir çok hatalar, buluyordu.. O yeni bir usul, bir sistem kuracak, çalışacak, neler ve neler yazacaktı.. İleride asri bir gazete tesis edecek ve ortaya yep yeni, görülmemiş, işitilmemiş şekiller yeni, bir gazete, bir daha eseri çıkaracaktı.. Bu gazetenin (999,000,000) evet! dokuz yüz doksan dokuz milyon! kari olacak ve o tek başına bütün matbuata meydan okuyacaktı!. Orta mektebi güç halle bitirebilmiş ve lisenin de bir kapısından girip öbür kapısından çıkmıştı.. Düşündü.. Düşündü, katı kararını verdi.. O gazeteci olacaktı.! İhtiyar bablı annesi ve akrabaları ona bu sevgi, bu merakı bırakmasını ve bir zahire sade yağı tüccarı yanında alışveriş öğrenmesini söylediler.

Ender Şeyda hiddetten renkten renge girdi. Küplere binip bağırır çağırıdı. Bu ne demek oluyordu; Halası annesi akrabaları öyle cahil idilerki "Mulyer" in dediği gibi onları echeller bile techil edebilecekleri Kaşları hafifçe çatıldı Baş vekar ile yukarı kalktı ne "siz anlamıyorsunuzuz Ben gazeteci olacağım!" dedi.

Nihayet ona merak anlatmak kabil olmayacağına gören babası eski dostlarından bir gazeteciye gitti ve yalvarıp yardımını rica etti. Ender Şeyda echel babasının tavassutu ile emeline muvafak olabildi ve "Telgrafın telleri" gazetesinde istihbarat kısmına alınmıştı.

Ender Şeyda o akşam gazetesinin tahrir heyeti odasına girdiği vakit nedense şaşalmış ve gözlerinin kararacağını başının dönmeğe başladığını duyar gibi olmuştu. Burada hümmalı bir faaliyet görülmüyordu.

Ceketler, yelekler çıkarılmış, kravatları çözülmüştü. Muharrirler, daktilograflar çay, sigara içmeğe vakit bulamıyorlar. Ve dakikada bir telefon telleri çalıyor. Mükâlemeler duyuluyordu. Ellerde müsveddeler, kılışeler resimler ve tashihler olduğu halde telâşlı, heyecanlı, asabi tavurlarla gidenler, gelenler oluyordu. Ender Şeyda, yavaş yavaş sinirlenmeğe, sıkılıp üzülmeğe, bunalmağa başlamıştı..

Masa başında gözlüğü burnunda, kaşları çatık, sinirli bir dikkatle çalışan bir muharririn yanına yaklaştı.. Tereddütle, "galiba çok meşgulsünüz," tarzında bir sual sormak istedi. Muhatapı ona gözünün ucu ile bakmış ve cevap vermeden yazısına devam etmişti.

Ender Şeyda başka bir gencin yanına gitti ve "nasılsınız," diye hatırını soracak oldu.. Oda nazikâne bir tavurla yüzüne bakmış ve "sözünüzün monşer!" diye başını çevirmişti..

Yeni muharrir, ertesi gün tahrir müdürünün odasına gitti.. Ona Marsilyadan o gün gelecek olan bir ticaret teşekkülü mümessili ile mülakat yapıp getirmesini söylediler.

Ender Şeydanın sevincine panyan yoktu.. İşte artık bilfiil gazetecilik yapmağa başlamıştı.! Hemen rıhtıma doğru koştu.. Ve mümessilin geleceği vapuru bek-

lemeğe başladı. Ögle olmuş, karnı acıkmış; vapurun direklerinin ucu bile görünmemişti.! Bir lokantaya girip yemek yemedi; çünkü vapurun gayri muayyen bir surette geleceğini öğrenmişti. O yemek yerken meşhur zatın çıkıp gelmesi ihtimali yüzde yüzdü.

Bir saat, iki saat daha bekledi. Rıhtımdaki kadınlı erkekli kalabalık arasında bunalmış, başı dönmüştü.. Nihayet akşam oldu.. Vapur gelmedi. Ve genç muharrir kollarını sallaya sallaya matbaaya avdet etti.. Ertesi sabah başka bir gazete meşhur ticaret mümessilinin resmini koymuş ve iki sütun mülakat neşretmişti.. Ender Şeyda rıhtımda bekler dururken mümessil yolculuktan vakit kazanmak için sür'at katarı ile gelmiş ve "Telgrafın telleri," gazetesinde hadiseyi atlamıştı!

.. Ender Şeyda başka bir gün İskenderiyeden gelen büyük bir sinema yıldızını karşılamaya gitti.. Saatlerce bekledi.. Bulup göremedi..

Akşam gazeteye dönünce mülaka gelmişir hükmü ile geldiğini yazdı.. Halbuki yıldız o gün gelmemişti.. Gazeteyi okuyanlar, uzak yerlerden kalkıp yıldız görmeğe gitmişlerdi.. Onu bulamayınca gazetesinin kapısına yığıldılar.. Yol paralarını, zarar ve ziyanlarını istediler.. Bunlara güçlkle meram anlatılabildi.. Genç muharrir maruf bir şair, bir üstat ile mülakata gitmişti.. Şair onu köşkünde nezaketle kabul etti.. Kahve, şekerleme, sigara ikram edildi.. Muharrir yeni şiirlerinden parçalar okudu.. Son çıkan eseri hakkında izahat verdi.. Muharrir işi bitirip, vakit bulupta gazeteye dönünceye kadar gece olmuş; gazete makineye verilmişti.. Ertesi sabah üstadın beyanatı başka bir gazetede çıktı ve "telgrafın telleri," atladı! Bir gün mühim bir diplomat gelmiş, şehir ziyaretler yapıyordu.. Genç muharrir konuşmak için diplomatın peşine düştü. Ve onun resmi bir daireden çıkıp otomobil ile hareket ettiğini gördü.. Ender Şeyda epeyce meslek dersi alabilmişti..

Artık şaheser bir muvaffakiyet kazanacak ve bütün gazeteleri atlatacaktı.. Hemen o, da bir otomobile atladı ve diplomatu takip etti.

Diplomat garda otomobilden inmişti.. yani gazeteci gara konuşca diplomat ile beraber onun otomobilinden başka bir gazetecinin de indiğini ve kendi yetiinceye kadar diplomatın trenine binip gittiğini gördü.. Ertesi sabah gazetesi gene atlamıştı!.. Ender Şeyda bir gün masa başında oturup iktisadi bir fıkra yazacak oldu ve keçi boyunuza ticaretinde istok üzerine muamele yapan "Kisirmasyon," şirketinin zarar ettiğini yazdı.. bir hafta geçmeden şirket gazetesine aleyhine "kiredim bozuldu!," diye dava açtı, üçyüz bin lira tazminat istedi.. Şiddetli bir kış günü soba korumlarından büyük bir şirketin idaremerkezinde yangın çıkmıştı.. Genç gazeteci kâğıdı, kalemi aldı.. paçaları sıvadı, heman yangın mahalline koştu.. yangını yakından görüp not almak istiyor, fakat kalabalıktan, [ateşin hararetinden yakına sokulmağa imkân bulamıyordu.. yangın koca binanın yarısı yandıktan sonra sön-

Isyan!

Hintliler şehirleri yakıyorlar

Londra, 12 (A.A)

Daily Mail'e Bombaydan bildirildiğine göre: Shulapurda ki Gandistler zabita efradı devriye dolaşıkları sırada karakolları basarak bunlardaki eşyaları aşırıdiktan sonra binaları ateşlemişlerdir.

Fruğı han

harcıye nazırı oldu

Tahran, 12 (A.A)

Eerlin orta elçiliğine avdet edecek olan M. Farzine'nin yerine hariciye nezaretine iktisat nazırı Fruğı han tayin edilmiştir.

İki hariciye nazırı başbaşa

Cenevre, 12 (A.A)

İngiltere hariciye nazırı M. Hendereson İtalyan meslektaşı M. Grandiye bir öğle ziyafeti vermiştir. Ziyafet bittikten sonra 2 nazır uzun müddet görüşmüşlerdir.

İstanbul 8 nci icra dairesinden

Ermanak kürkciyan efendiye Sultan hamamında yeşil direkte trikotaj fabrikası sahibi zeki beyin mahkûm olduğu deyninden dolayı mahcuz firuhtu mukarrer olan muhtelif cins renke zenne ve erkeğe mahsus fanila don ve çorap ve çocuk caket ve başlıklarının 19 - 5 - 930 tarihine müsedif olan pazartesi günü zevali saat 14 de çarşı kebirde sandal bedestanında memuru muvadehinde bilmüzeyde furuht olunacağı ilân olunur.

İstanbul yedinci icra dairesinden:

Bir deynin temini istifası zımında tahtı hacize alınmış olan halı ve kanepeler ve koltuk, dolap ve sair kıymetli hane eşyaları şehri Mayısın 18 inci Pazar günü saat on buçuktan on ikiye kadar a'enen bilmüzeyde furuht edileceğinden talip olanların yevm ve saati mezkûrda buğaz içinde boyacı köyünde Bolu meb'usu sabıkı merhum Habip beyin yalisında hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

dürülebilmişti.. Ender Şeyda tafsilat almamıştı.. yukarı doğru bakındı, hayretinden ağzı açık kaldı.. Ateşin karşısındaki kâğır bir binanın damında başka bir gazeteci ıslak kecelere, kilimlere sarılmış not alıyordu! Ertesi sabah "telgrafın telleri," bu hadiseyi de atlamıştı.! yine bir gün "Palavrasya," dünyanın en büyük kabili sevk balonu yapılmış ve hangardan çıkmıştı.. Bu balon fen ilim adamlarının iştiraki ile bir devri âlem seyahatine çıkacaktı.. Balonun geçeceği gün yeni gazeteci artık tehlikeyide göze alarak bir minareye çıktı.. Balonu geçerken bir az yakından görebilecek, aynı zamanda resim de alacaktı.. Balon göründü ve minareden uzak bir istikametten sür'atle geçip gitti. Ender şeyda not ve resmi almadan matbaya doğru giderken elindeki fotoğraflarla Galata yangın kulesinden çıkan başka bir gazeteci gördü ve artık saçlarını yoldu!!

.. Ertesi sabah "telgrafın telleri," gene atılmıştı..

.. Ender Şeyda, kalemini kırdı, hokkayı devirdi.. İstifanamesini yazıp tahrir müdürünün masasına bıraktı.. ve mütehasıs bir sinir hekimine muayeneye gitti!..

DEVLET DEMİRYOLLARI İLÂNLARI

65 bin ton maden kömürü kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Münakasa 26-5-930 pazartesi günü saat 16 da Ankarada Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15.30 kadar Münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini 20lira mukabilinde Ankarada, Malzeme dairesinden, İstanbulda Haydarpaşa Veznesinden tedarik edebilirler, ★ ★

2452 ton meşe, güregen, Çam odununun kapalı zarfla münakasası 9 Haziran pazartesi günü saat 15 de Ankara devlet Demiryolları idaresinde yapılacaktır.

İştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 14,30 a kadar münakasa komisyonuna vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Maliye ve Muhaseb işleri Reisliğinden İstanbulda Haydarpaşa mağzasından tedarik edebilirler.

Elbise münakasası

Emniyet Sandığı müdürlüğünden:

Sandık hademeleri için yaptırılacak elbise işçiliği hakkında ihalei evveliyeye kararı keşide kılınmış ve Mayısın 17 inci Cumartesi günü saat on a tıda kararı kat'isinin çekilmesi mukarrer bulunmuş olduğundan taliplerin fiatı anlamak için levazım memurluğuna ve yevmi mezkûrda lâkal yüzde beş tenzil kılınmak üzere komisyonu mahsusuna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Eskişehir Vilâyetinden:

Bedeli keşfi 10250 lira 34 kuruş olan Sivrihisar-Sarıköy tarihinin 12-450, 17,950 inci kilometroları arasındaki natamam şose imalatı sünniyenin ikmali inşaatı için yevmi ihale olarak ilân edilmiş olan 7-5-930 tarihinde bir talip zehur etmesi hesabı ile münakasa müddeti ayyamı tatile dahil olmadığı halde 20 mayıs 930 tarihine kadar yine kapalı zarf usulile temdit olunmuştur.

Taliplerin bedeli keşfin yüzde 7,5 nisbetinde temiten akçesi, Banka mektubu veya istikrazı dahili tahvilatı vermeleri ve ehliyeti Nafia Başmühendisliğince musaddak bir fen memuru irae eylemeleri lâzımdır. Teklifnamelerin 20 mayıs 930 salı günü saat 16ya kadar vilâyet Encümeni riyasetine verilmesi ve inşaat hakkında malûmat almak isteyenlerin Nafia Başmühendisliğine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Gryri menkul malların açık artırma ilânı

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan: Açık artırma ile paraya çevrilecek gayri menkulün ne olduğu: iki bap hanenin tamamı.

Gayri menkulün bulunduğu mevki mahallesi sokağı, numarası Beyoğlu Hüseyinağa m. Sakızağacı s. c. 141 143 No takdir olunan kıymetli iki bap hanenin tamamına 5829 beş bin sekiz yüz yirmi dokuz lira artırmadan yapılabacağı yer, gün saat: İstanbul 4 üncü icra 19-6-930 perşembe 14 ilâ 16 ya kadar.

1 - İşbu gayri menkulün artırma şartnamesi 9-6-930 tarihinden itibaren 930 - 11 No. ile İstanbul 4 üncü icra dairesinin muayyen numarasında her kesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malumat almak isteyenler işbu şartnameye ve 930 - 11 dosya numarasile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 - Artırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde yedi teminat gösterilecektir.

3 - Hakları tapu siciline sabit olmaları ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder aksi halde kakarı tapu siciline sabit olmaları satış bedelini paylaşmasında hariç kahrılır.

4 - Gösterilen günde artırmaya iştirak edenler artırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malumatı almış bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunur. Üstünde tirakılan gayri menku-

lün bedeli zmanında verilmesse gayri menkul ikinci bir artırma ile satılır ve bedel farkı ve mahrum kalınan yüzde beş faiz ve diğer zararlar ayrıca kükme hacet kalmaksızın memuriyetimize alıcından tahsil olunur. Beş numaralı fıkradaki şart tahakkuk etmek kaydile üç defa bağırdıktan sonra gayri menkul en çok artırmanın üstünde bırakılır. Şart tahakkuk etmezse artırma geri bırakılıp alıcı taahhütlerinden kurtulur ve teminata kalkar.

5 - Artırmanın birinci veya ikinci olmasına ve gayri menkulle tealluk eden kanuni hakka ve satış tarzına göre diğer şartlar.

Vergi ve bilmümler rusum müşteriyeye aittir.

Yazılan iki bap hane yukarıda gösterilen 19-6-930 tarihinde İstanbul 4 üncü icra memurluğunda işbu ilân ve gösterilen artırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur.

"YARIN,"IN TAKVİMİ	
Mayıs	
Senei Resmîye 1930	Senei Hicriye 1348
14	
Namaz vakitleri	
Alafranga	Alaturka
s. d.	s. d.
Güneş 4,43	Güneş 9,25
Öyle 12,10	Öyle 4,52
İkinci 16,06	İkinci 8,48
Akşam 19,18	Akşam 12,00
Yatsı 21,07	Yatsı 1,50
İmsak 2,39	İmsak 7,21
Zilhicce	Ruzı Hızır
15	9
Mes'ul müdürü: Süleyman Tevfik	

HACI BEKİR ZADE ALİ MUHİDDİN TİCARETHANELERİ

Fransanın Nis şehrindeki 1930 senesi sanayi sergisinde
teşhir ettiği

BÜTÜN MAMULÂTINI

Gerek sergiyi ziyaret edenler ve gerek jüri hey'eti tarafından fevkalâde takdir edilip

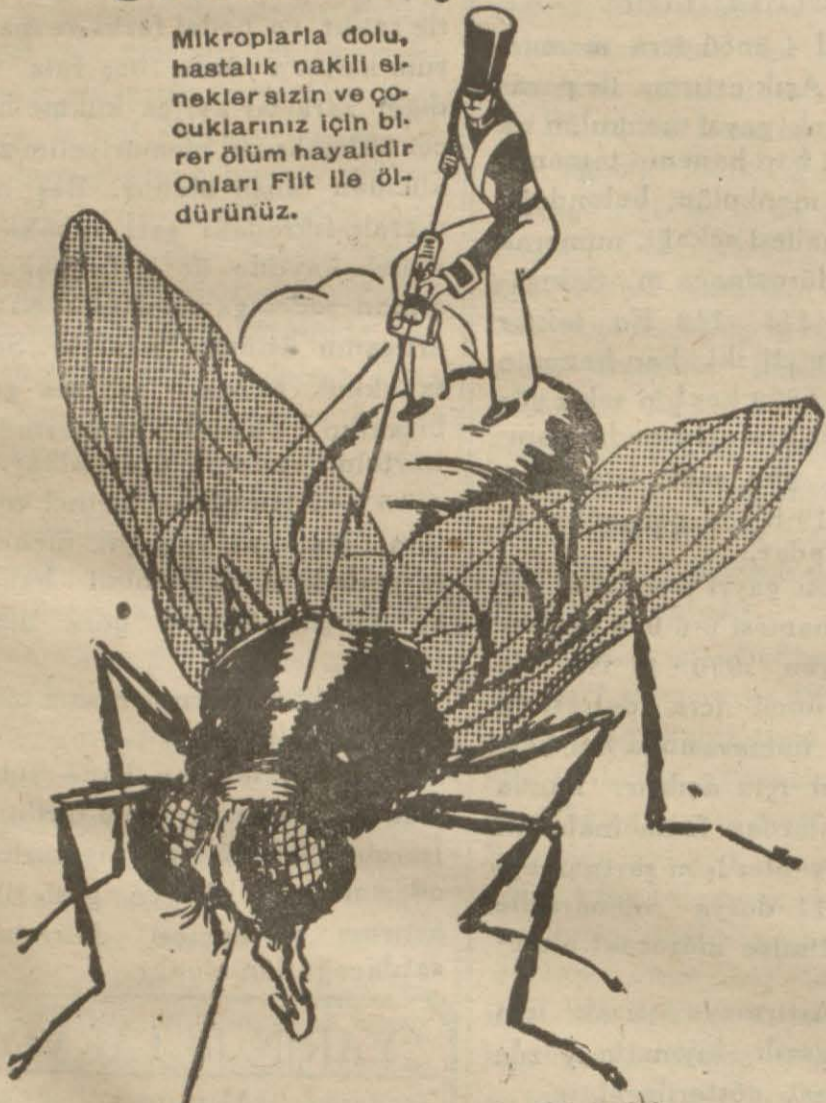
(OR KONKUR) ADDEDİLMİŞ

VE

ÜÇ KİT'A NİŞAN VERİLMİŞTİR

Ölüm hayalı..!

Mikroplarla dolu, hastalık nakill etkenler sizin ve çocuklarınız için birer ölüm hayalidir. Onları Flit ile öldürünüz.

Sarı tenekeye ve siyah kuşağa dikkat ediniz.

FLIT

Daha çabuk öldürür.

Umumi Deposu: J. BERT ve ŞÜREKASI İstanbul - Galata Voyvoda Han

Zayi

Derununda nufus tezkerelerim bulunan cüzdanımı zayi ettim. Yeni nufus tezkeresi alacağımdan hükmü yoktur.

Beyoğlu Ceviz sokak No 12
Nunya Bozacıyan

İstanbul icra riyasetinden

Beyoğlunda tepe başında 23 numaralı asri amerikan terzihanesi sahibi terzi Asım beyin konkordato talebiyle vuku bulan müracaatı üzerine icra kılınan tetkikat neticesinde konkordato talebinin nazarı itibara alınmasına ve icra ve iflâs kanununun

BARTIN POSTASI

Sulh vapuru Perşembe
15 Mayıs
günü Sirkeci rıhtımından hareketle (Ereğli, Zonguldak, Bartın, Kuruçeşile Cide, iskelelerine azimet ve avdet edecektir.

Yük ve yolcu için mahalli müracaat: Sirkeci salonu karşısında Mizan Oğlu Han No:2
Telefon İstanbul 354

Alemdar Zade vapurları

Seri ve lüks karadeniz postası

Millet vapuru

14 Mayıs Çarşamba

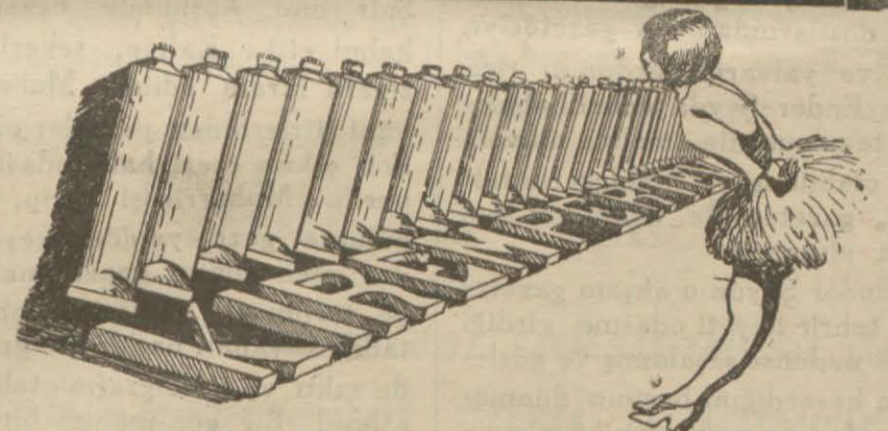
günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından (Zonguldak İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Mepavri, Pazar, Ardeşen, Viçe ve Hopeye azimet ve aynı iskeleler ile Görele Vakfıkebir ve Ünye ve Sinob) a uğrayarak avdet edecektir. Müracaat mahalli: İstanbul meymenet hanı altındaki yazihane Telefon: İstanbul 1154

Veresiye

İzmir terzihanesinde son moda, ehven fiatlarla, son derecede suhuletli şartlarla erkek ve kadın kostümler serian imal olunur.

Ankara caddesi Vilâyet karşısında No. 17.
MUSTAFA ve KEMAL

278 ve 279 uncu maddeleri mucibince iki ay mühlet verilmesine ve mahkemei asliye 1 inci hukuk azasından mütekati Tefvik beyin komser tayinine ve işbu mühletin ilânıyla beraber icra ve tapo sicil memurluklarına bildirilmesine karar verilmiş olduğu ilân olunur.

Güzelliğin lazımı gayri mufariki ve cildin adeta gıdasıdır.

Doktor

AGOP YESSAYAN

Lavta ve Dahili Kadın Hastalıkları mütehasısı
Langada camışerif sokağında No. 19 Hususi kabinesinde
Her gün Çocuk, Erkek ve Kadın hasta kabul eder.

İngilterede kazanmış oldukları birinci mükâfattan sonra

**FILIPS (Philips)
RADYOLARI**

Çekoslovakya'da daha İKİ parlak muvaffakiyet kazanarak 200 kişiden mürekkep bir hakem heyetince

Dünyanın En mükemmel
RADYOLARI

olarak tasnif edilmiştir.

İşletmek için:

Fişi cereyana takmak, bir tek düğmesini çevirmek

KÂFİDİR

Umumi vekilleri:

Helios müessesati

Galata Hezaran Han No 14, Posta kutusu Galata 400